COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.5.2023
COM(2023) 616 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Luxemburgului pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Luxemburgului pentru 2023

{SWD(2023) 616 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Luxemburgului pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Luxemburgului pentru 2023

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 5 alineatul (2),

Având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice[2], în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului[3], care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de UE. În concordanță cu prioritățile semestrului european, mecanismul contribuie la redresarea economică și socială și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală și pentru a face mai reziliente economiile statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul UE și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru acordată

[1] JO L 209, 2.8.1997, p. 1.
[2] JO L 306, 23.11.2011, p. 25.
[3] Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență a fost actualizată la 30 iunie 2022, în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.

(2) La data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2023[4], care marchează începutul semestrului european din 2023 pentru coordonarea politicilor economice. La data de 23 martie 2023, Consiliul European a aprobat prioritățile analizei, care vizează cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive. Totodată, la data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2023, în care a identificat Luxemburgul ca fiind unul dintre statele membre care pot fi afectate de dezechilibre sau care pot fi în pericol de a fi afectate de dezechilibre și pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat și un aviz privind proiectul de plan bugetar pentru 2023 al Luxemburgului. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost adoptată de Consiliu la 16 mai 2023, precum și Propunerea de raport comun pentru 2023 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale, care a fost adoptată de Consiliu la 13 martie 2023.

(3) Deși economiile UE dau dovadă de o reziliență remarcabilă, contextul geopolitic continuă să aibă un impact negativ. Întrucât UE susține cu fermitate Ucraina, agenda sa de politică economică și socială se axează pe reducerea pe termen scurt a impactului negativ al șocurilor energetice asupra gospodăriilor și întreprinderilor vulnerabile, precum și pe menținerea eforturilor de realizare a tranziției verzi și a celei digitale, de sprijinire a creșterii durabile și favorabile incluziunii, de protejare a stabilității macroeconomice și de creștere a rezilienței pe termen mediu. De asemenea, agenda Uniunii se axează în mare măsură pe creșterea competitivității și a productivității UE.

(4) La data de 1 februarie 2023, Comisia a publicat comunicarea intitulată „Un Plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete”[5] în scopul de a spori competitivitatea industriei UE cu zero emisii nete și de a sprijini tranziția rapidă către neutralitatea climatică. Planul completează eforturile desfășurate în prezent în cadrul Pactului verde european și al REPowerEU. Planul urmărește să asigure un mediu mai favorabil pentru mărirea capacității UE de producție a tehnologiilor și a produselor cu zero emisii nete, care sunt necesare pentru a îndeplini obiectivele ambițioase ale UE în materie de climă, precum și să asigure accesul la materiile prime critice relevante, inclusiv prin diversificarea surselor de aprovizionare, exploatarea adecvată a resurselor geologice din statele membre și maximizarea reciclării materiilor prime. Planul este articulat în jurul a patru piloni: un mediu de reglementare previzibil și simplificat, accelerarea accesului la finanțare, consolidarea competențelor și comerțul deschis pentru lanțuri de aprovizionare reziliente. La data de 16 martie 2023, Comisia a publicat, de asemenea, comunicarea intitulată „Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030”[6], care este structurată în jurul a nouă factori-cheie care se susțin reciproc și în care Comisia își propune să acționeze în direcția instituirii unui cadru de reglementare care să stimuleze creșterea. Comunicarea stabilește priorități de politică ce vizează să asigure în mod activ realizarea de îmbunătățiri structurale, efectuarea de investiții bine direcționate și adoptarea de măsuri de reglementare pentru

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

competitivitatea pe termen lung a UE și a statelor sale membre. Recomandările de mai jos contribuie la abordarea acestor priorități.

(5) În 2023, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să evolueze în concordanță cu punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență. Pentru ca prioritățile de politică din cadrul semestrului european să fie îndeplinite, rămâne esențial ca planurile de redresare și reziliență adoptate să fie implementate integral, întrucât acestea abordează toate recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau un subset semnificativ al recomandărilor respective. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019, 2020 și 2022 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(6) Regulamentul privind REPowerEU[7], adoptat la data de 27 februarie 2023, vizează eliminarea rapidă a dependenței UE de importurile de combustibili fosili din Rusia. Acest lucru va contribui la securitatea energetică și la diversificarea aprovizionării cu energie a UE, sporind, în același timp, utilizarea surselor regenerabile de energie, capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Regulamentul permite statelor membre să adauge un nou capitol, privind REPowerEU, în planurile lor naționale de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor planului REPowerEU. Reformele și investițiile respective vor contribui, de asemenea, la creșterea competitivității industriei UE cu zero emisii nete, astfel cum se subliniază în Planul industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete, precum și la abordarea recomandărilor specifice fiecărei țări legate de energie care le-au fost adresate statelor membre în 2022 și, după caz, în 2023. Regulamentul privind REPowerEU introduce o nouă categorie de sprijin financiar nerambursabil, pus la dispoziția statelor membre pentru a finanța, în cadrul planurilor lor de redresare și reziliență, noi reforme și investiții legate de energie.

(7) La data de 8 martie 2023, Comisia a adoptat o comunicare care oferă orientări de politică bugetară pentru 2024. Scopul său este de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre, consolidând astfel coordonarea politicilor[8]. Comisia a reamintit că la sfârșitul anului 2023 va fi dezactivată clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere. Aceasta a solicitat ca politicile fiscal-bugetare din perioada 2023-2024 să asigure sustenabilitatea datoriei pe termen mediu, precum și să sporească creșterea economică potențială într-o manieră durabilă. Statele membre au fost invitate să prezinte în programele lor de stabilitate și de convergență pentru 2023 modul în care planurile lor fiscal-bugetare vor asigura respectarea valorii de referință a deficitului, de 3 % din PIB, precum și o reducere plauzibilă și continuă a datoriei sau menținerea datoriei la niveluri prudente pe termen mediu. Comisia a invitat statele membre să elimine treptat măsurile fiscal-bugetare naționale introduse pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile de șocul prețurilor la energie, începând cu măsurile care au un caracter mai puțin specific. Comisia a precizat că, în cazul în care ar fi necesară prelungirea măsurilor de sprijin ca urmare a unor noi presiuni cauzate de prețurile la energie, statele membre ar trebui să orienteze aceste măsuri mult mai bine decât în trecut către gospodăriile și întreprinderile

[7] Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

vulnerabile. Comisia a propus ca recomandările în domeniul fiscal-bugetar să fie cuantificate și diferențiate și să fie formulate pe baza cheltuielilor primare nete, astfel cum se propune în Comunicarea sa referitoare la orientările privind o reformă a cadrului de guvernanță economică al UE[9]. Comisia a recomandat ca toate statele membre să continue să protejeze investițiile finanțate la nivel național și să asigure utilizarea eficace a Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale UE, având în vedere în special obiectivele în materie de tranziție verde și tranziție digitală, precum și pe cele în materie de reziliență. Comisia a precizat că va propune Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri de deficit excesiv bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023, în concordanță cu dispozițiile legale existente.

(8) La data de 26 aprilie 2023, Comisia a prezentat propuneri legislative ce vizează realizarea unei reforme cuprinzătoare a normelor de guvernanță economică ale UE. Obiectivul principal al acestor propuneri este de a consolida sustenabilitatea datoriei publice și de a promova o creștere durabilă și incluzivă în toate statele membre, prin intermediul reformelor și al investițiilor. Propunerile urmăresc să ofere statelor membre un control mai mare asupra elaborării propriilor planuri pe termen mediu, instituind, în același timp, un regim mai strict de asigurare a respectării normelor, pentru a asigura îndeplinirea de către statele membre a angajamentelor asumate în planurile lor bugetar-structurale pe termen mediu. Obiectivul este de a încheia activitatea legislativă în 2023.

(9) La data de 21 aprilie 2021, Luxemburgul a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La data de 13 iulie 2021, Consiliul a adoptat Decizia de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Luxemburgului[10]. Eliberarea tranșelor este condiționată de adoptarea, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, a unei decizii a Comisiei care să confirme faptul că Luxemburgul a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte implică faptul că nu s-au înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare care fuseseră deja atinse.

(10) Luxemburgul și-a prezentat, la data de 28 aprilie 2023, Programul național de reformă pentru 2023, iar la data de 27 aprilie 2023, Programul de stabilitate pentru 2023, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241, Programul național de reformă pentru 2023 reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Luxemburg cu privire la progresele înregistrate în implementarea planului său de redresare și reziliență.

---

9 COM(2022) 583 final.

10 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 13 iulie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Luxemburgului (ST 10155/21; ST 10155/21 ADD 1).

(11) Comisia a publicat raportul de țară din 2023 pentru Luxemburg[11] la data de 24 mai 2023. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Luxemburg în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări care au fost adoptate de Consiliu în perioada 2019-2022 și a făcut bilanțul implementării de către Luxemburg a planului său de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate anumite deficiențe, legate de provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Luxemburg în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale UE în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

(12) În temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, Comisia a efectuat un bilanț aprofundat pentru Luxemburg și a publicat rezultatele acestuia la data de 24 mai 2023[12]. Comisia a concluzionat că Luxemburgul nu se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, cu toate că vulnerabilitățile legate de prețurile ridicate ale locuințelor și de gradul ridicat de îndatorare a gospodăriilor s-au accentuat în ultima vreme, în ansamblu, ele par să fie ținute sub control și ar trebui să se atenueze pe termen mediu. Creșterea demografică puternică, conjugată cu apetența sporită pentru contractarea de credite ipotecare, favorizată de avantajele fiscale oferite, a impulsionat cererea de locuințe, în schimb oferta a fost limitată din cauza insuficienței terenurilor disponibile pentru construcții și a acaparării terenurilor. Discrepanța tot mai mare dintre cererea și oferta de locuințe a antrenat o creștere puternică a prețurilor locuințelor, însoțită de un risc crescând de supraevaluare a prețurilor, în condițiile în care prețul locuințelor a devenit tot mai puțin abordabil. Prețurile locuințelor s-au stabilizat vizibil la sfârșitul anului 2022, iar numărul tranzacțiilor imobiliare a scăzut brusc, creșterea ratelor dobânzii antrenând o răsturnare a situației pe piață. Nu se prevede însă o corectare drastică a prețurilor locuințelor, în condițiile în care nivelul veniturilor rămâne ridicat, iar penuria ofertei de locuințe ar urma să continue, conform previziunilor. Gradul de îndatorare a gospodăriilor ca procent din veniturile disponibile este foarte ridicat și se menține pe o curbă de creștere, în timp ce rata contractării împrumuturilor a scăzut într-o oarecare măsură la sfârșitul anului 2022. Activele financiare ale gospodăriilor sunt, de asemenea, substanțiale, tendința fiind ca gradul de îndatorare să fie mai mare în cazul categoriilor de populație cu un nivel mai ridicat al veniturilor și al bogăției, iar sectorul bancar este solid, ceea ce atenuează, în general, riscurile macrofinanciare. Depunerea unor eforturi de politică suplimentare, inclusiv prin accelerarea și prioritizarea adoptării și punerii în aplicare a măsurilor recente, inclusiv taxele recurente menite să sprijine creșterea ofertei de terenuri construibile, combinate cu reforma în curs a amenajării teritoriului, ar putea contribui la stimularea ofertei de locuințe, inclusiv prin furnizarea de locuințe sociale și de locuințe la prețuri abordabile pentru persoanele care au cea mai mare nevoie de acestea. Eficiența pieței închirierilor de locuințe ar putea fi, la rândul său, îmbunătățită. În plus, reducerea deductibilității dobânzii ipotecare, care a fost recent majorată considerabil, ar reduce stimulentele fiscale pentru contractarea de împrumuturi, care contribuie la menținerea prețurilor ridicate ale locuințelor.

[11] SWD(2023) 616 final.
[12] SWD(2023) 638 final.

(13) Pe baza datelor validate de Eurostat[13], excedentul public al Luxemburgului a scăzut de la 0,7 % din PIB în 2021 la 0,2 % în 2022, în timp ce datoria publică a crescut ușor de la 24,5 % din PIB la sfârșitul anului 2021 la 24,6 % la sfârșitul anului 2022.

(14) Soldul bugetului public a fost afectat de măsurile de politică fiscal-bugetară adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. În 2022, astfel de măsuri de reducere a veniturilor au inclus o reducere a taxelor pe produse pentru a diminua prețurile de consum la benzină, motorină și păcură cu 7,5 cenți pe litru; măsurile de creștere a cheltuielilor au inclus introducerea unui credit fiscal pentru energie[14], ajutoare pentru întreprinderile afectate de creșterea prețurilor la energie și limitarea creșterii prețurilor la gaze. Comisia estimează costul bugetar net al acestor măsuri la 0,5 % din PIB în 2022. Soldul bugetului public a fost, de asemenea, afectat de costul bugetar al protecției temporare acordate persoanelor strămutate din Ucraina, estimat la 0,1 % din PIB în 2022. În același timp, costul estimat al măsurilor temporare de urgență legate de COVID-19 a scăzut, de la 0,8 % în 2021 la 0,1 % din PIB în 2022.

(15) La data de 18 iunie 2021, Consiliul a recomandat ca, în 2022, Luxemburgul[15] să aplice o orientare fiscal-bugetară expansionistă, profitând de impulsul oferit de Mecanismul de redresare și reziliență, și să mențină investițiile finanțate la nivel național.

(16) Potrivit estimărilor Comisiei, în 2022 orientarea fiscal-bugetară[16] a fost expansionistă, fiind de -0,9 % din PIB, conform recomandării Consiliului. Conform recomandării Consiliului, Luxemburgul a continuat să sprijine redresarea prin investiții finanțate prin Mecanismul de redresare și reziliență. Cheltuielile finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE au fost de 0,1 % din PIB în 2022 (0,1 % din PIB în 2021). Investițiile finanțate la nivel național au avut o contribuție neutră la orientarea fiscal-bugetară[17]. Prin urmare, Luxemburgul a menținut investițiile finanțate la nivel național, conform recomandării Consiliului. În același timp, creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) a avut o contribuție expansionistă de 1,3 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară. Această contribuție expansionistă semnificativă a inclus impactul suplimentar al măsurilor adoptate pentru a atenua consecințele economice și sociale ale creșterii prețurilor la energie (cost bugetar net suplimentar de 0,5 % din PIB), precum și costurile rezultate din oferirea de protecție temporară persoanelor strămutate din Ucraina (0,1 % din PIB). În același timp, subvențiile, alte cheltuieli curente și consumul intermediar au contribuit, de asemenea,

---

13 Euroindicatorii Eurostat, 47/2023, 21.4.2023.

14 Creditele fiscale de plătit pot depăși obligațiile fiscale și îi pot afecta atât pe contribuabili, cât și pe necontribuabili; prin urmare, acestea sunt clasificate drept cheltuieli în conturile naționale (SEC 2010, articolele 20.167 și 20.168).

15 Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de stabilitate al Luxemburgului pentru 2021, JO C 304, 29.7.2021, p. 73.

16 Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca variație a cheltuielilor primare (fără măsurile discreționare privind veniturile), excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19, dar incluzând cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE, în raport cu creșterea potențială pe termen mediu. Pentru mai multe detalii, a se vedea caseta 1 din tabelele cu statistici bugetare.

17 Alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național au avut o contribuție contracționistă de 0,4 puncte procentuale din PIB, ca urmare a unei scăderi la rubrica „Alte transferuri de capital”, legată în principal de eliminarea treptată a sprijinului pentru întreprinderi și a asistenței pentru redresare în contextul pandemiei de COVID-19 (*Fondul de redresare și solidaritate pentru întreprinderi*).

(0,3 % din PIB) la creșterea cheltuielilor curente primare nete. Prin urmare, Luxemburgul nu a menținut suficient sub control creșterea cheltuielilor curente finanțate la nivel național. Contribuția expansionistă semnificativă a cheltuielilor curente finanțate la nivel național s-a datorat doar parțial măsurilor adoptate pentru a aborda consecințele economice și sociale al creșterii prețurilor la energie, precum și costurilor legate de oferirea de protecție temporară persoanelor strămutate din Ucraina.

(17) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare din Programul de stabilitate este favorabil în 2023 și în perioada următoare. Guvernul estimează că PIB-ul real va crește cu 2,4 % în 2023 și cu 3,8 % în 2024. Prin comparație, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o creștere mai mică a PIB-ului real, de 1,6 % în 2023 și de 2,4 % în 2024, în principal din cauza contribuțiilor mai reduse la creștere ale exporturilor nete în 2023 și ale cererii interne în 2024[18].

(18) În Programul său de stabilitate pentru 2023, guvernul preconizează că soldul bugetului public se va deteriora, ponderea deficitului urmând să ajungă la 1,5 % din PIB în 2023. Deteriorarea din 2023 reflectă în principal măsurile suplimentare adoptate pentru sprijinirea veniturilor gospodăriilor și întreprinderilor în fața prețurilor ridicate la energie și a inflației. Conform programului, se estimează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va crește de la 24,6 % din PIB la sfârșitul anului 2022 la 26,1 % din PIB la sfârșitul anului 2023. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, se preconizează că deficitul public va fi de 1,7 % din PIB în 2023. Acest procent este ușor mai mare decât cel preconizat în Programul de stabilitate, în principal din cauza faptului că, în previziunile Comisiei, estimările privind veniturile fiscale sunt ceva mai scăzute. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 se estimează o pondere ușor mai mică a datoriei publice în PIB, de 25,9 %, la sfârșitul anului 2023. Diferența se datorează creșterii mai mari a PIB-ului nominal în 2023, conform previziunilor Comisiei.

(19) Se preconizează că în 2023 soldul bugetar va continua să fie afectat de măsurile adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. Este vorba de măsurile adoptate în 2022 care continuă să se aplice (în special, limitarea creșterii prețurilor la gaze prin subvenționarea costurilor energiei suportate de gospodării și a tarifelor de rețea, stabilizarea prețurilor la energia electrică prin acordarea de subvenții gospodăriilor și măsurile de sprijinire a întreprinderilor), dar și de noi măsuri, cum ar fi subvențiile pentru aprovizionarea cu energie termică prin rețelele centralizate și pentru locuințele mari, precum și subvențiile acordate pentru promovarea autoconsumului de energie electrică fotovoltaică de către întreprinderi. Costul bugetar net al măsurilor de sprijin este estimat în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 la 1,1 % din PIB în 2023[19]. Unele măsuri din 2023 vizează gospodăriile sau întreprinderile cele mai vulnerabile, în timp ce majoritatea măsurilor nu mențin semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și sporirea eficienței energetice. Prin urmare, suma aferentă măsurilor de sprijin specifice care trebuie luată în considerare la evaluarea conformității cu recomandarea fiscal-bugetară pentru 2023

[18] În ceea ce privește PIB-ul nominal, tabloul este ușor diferit; Programul de stabilitate prevede o rată de creștere a PIB-ului nominal de 4,7 % în 2023 și de 6,0 % în 2024, în timp ce previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o rată mai ridicată, de 7,1 % în 2023, și o rată comparabilă de 5,9 % în 2024.

[19] Cifra reprezintă nivelul costului bugetar anual al măsurilor respective, incluzând veniturile și cheltuielile curente, precum și – dacă este cazul – măsurile privind cheltuielile de capital.

este estimată în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 ca reprezentând 0,6 % din PIB în 2023 (comparativ cu 0,4 % din PIB în 2022).

(20) La data de 12 iulie 2022, Consiliul a recomandat[20] ca Luxemburgul să ia măsuri pentru a asigura în 2023 o concordanță între creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național și o orientare politică în general neutră[21], ținând seama de sprijinul continuu, temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile în fața creșterilor abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Luxemburgul ar trebui să fie pregătit să ajusteze cheltuielile curente în funcție de evoluția situației. Luxemburgului i s-a recomandat, de asemenea, să suplimenteze investițiile publice în favoarea tranziției verzi și a tranziției digitale, precum și în favoarea securității energetice ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale Uniunii.

(21) În previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 se estimează că orientarea fiscal-bugetară va fi expansionistă (-1,5 % din PIB) în 2023, în contextul unei inflații ridicate. Aceasta urmează orientării fiscal-bugetare expansioniste din 2022 (-0,9 % din PIB). Se preconizează că în 2023 creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) va avea o contribuție expansionistă de 1,3 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară. Aceasta include costul sporit (cu 0,3 % din PIB) al măsurilor de sprijin specifice destinate gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile în contextul creșterii prețurilor la energie. Contribuția expansionistă a cheltuielilor curente primare nete finanțate la nivel național se datorează așadar doar parțial sprijinului țintit acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile pentru a face față creșterii prețurilor la energie. Creșterea expansionistă a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) este, de asemenea, determinată, printre alți factori, de beneficiile sociale, altele decât cele în natură, de subvențiile legate de măsurile nespecifice în domeniul energiei, de creșterile permanente ale salariilor din sectorul public, de o contribuție unică la bugetul UE și de reducerea cotelor de TVA. În concluzie, creșterea estimată a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național nu este în concordanță cu recomandarea Consiliului. Se estimează că cheltuielile finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE vor fi de 0,2 % din PIB în 2023, în timp ce investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție expansionistă la orientarea fiscal-bugetară, de 0,1 puncte procentuale. Luxemburgul intenționează să finanțeze investiții suplimentare prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență și al altor fonduri ale UE și se preconizează că va menține investițiile finanțate la nivel național[22]. Luxemburgul intenționează să finanțeze investiții publice în favoarea tranziției verde și a tranziției digitale, precum și în favoarea securității energetice, cum ar fi electrificarea transportului public, consolidarea rețelei feroviare și de tramvai, un fond pentru climă și energie pentru a sprijini achiziționarea de panouri fotovoltaice, digitalizarea

[20] Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022 privind Programul național de reformă al Luxemburgului și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Luxemburgului pentru 2022, JO C 334, 1.9.2022, p. 128.

[21] Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea potențială a producției pe termen mediu (media pe 10 ani) a Luxemburgului, care este utilizată pentru a determina orientarea fiscal-bugetară, este estimată la 7,8 % în termeni nominali.

[22] Se estimează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor avea o contribuție neutră la PIB.

serviciilor publice și securitatea comunicațiilor digitale (tehnologia cuantică), care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

(22) În Programul de stabilitate se estimează că deficitul public va crește la 1,7 % din PIB în 2024. Această creștere din 2024 s-ar datora în principal extinderii măsurilor de sprijin instituite pentru a proteja veniturile gospodăriilor și ale întreprinderilor în fața efectelor creșterii inflației. În program se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 27,5 % la sfârșitul anului 2024. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează un deficit public de 1,5 % din PIB pentru 2024. Acest procent este ușor mai mare decât cel preconizat în Programul de stabilitate, în principal din cauza faptului că, în previziunile Comisiei, se preconizează o creștere mai mică a remunerațiilor lucrătorilor și a transferurilor sociale. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 se estimează o pondere mai mică a datoriei publice în PIB, de 27,0 % la sfârșitul anului 2024.

(23) Programul de stabilitate prevede prelungirea măsurilor de sprijin în domeniul energiei până la sfârșitul anului 2024. Comisia estimează costul net al măsurilor de sprijin în domeniul energiei la 0,5 % din PIB în 2024[23], comparativ cu 1,1 % din PIB în 2023. Aceste estimări se bazează pe ipoteca că nu se vor înregistra noi creșteri ale prețurilor la energie. Măsurile de sprijin în domeniul energiei care sunt prevăzute să se aplice și în 2024 nu par să vizeze gospodăriile sau întreprinderile vulnerabile și majoritatea nu mențin pe deplin semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și creșterea eficienței energetice.

(24) Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului susține necesitatea unei îmbunătățiri anuale a soldului bugetar structural în vederea atingerii obiectivului pe termen mediu, cu 0,5 % din PIB ca valoare de referință[24]. Ținând seama de considerentele legate de sustenabilitatea finanțelor publice[25], ar fi oportună o îmbunătățire a soldului structural în 2024 cu cel puțin 0,3 % din PIB. Pentru a asigura o astfel de îmbunătățire, creșterea în 2024 a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național[26] nu ar trebui să depășească 4,8 %, astfel cum se reflectă în prezenta recomandare. În același timp, măsurile de sprijin în domeniul energiei menținute în continuare (estimate în prezent de Comisie la 1,1 % din PIB în 2023) ar trebui eliminate treptat în 2023, în funcție de evoluțiile pieței energiei și începând cu cele care au un caracter mai puțin specific, iar economiile aferente ar trebui utilizate pentru a reduce deficitul public. Pe baza

---

23 Definiția dată de Comisie măsurilor în domeniul energiei include doar măsurile de politică fiscal-bugetară care afectează direct prețurile la energie sau care furnizează sprijin temporar pentru venituri în ceea ce privește consumul de energie. Măsurile general de sprijin în contextul inflației nu sunt clasificate ca măsuri în domeniul energiei, ceea ce explică diferența dintre costul bugetar estimat al măsurilor de sprijin în domeniul energiei în Programul de stabilitate și cel estimat în previziunile Comisiei.

24 A se vedea articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului, care prevede, de asemenea, o ajustare de peste 0,5 % din PIB pentru statele membre cu o datorie publică de peste 60 % din PIB sau cu riscuri mai pronunțate în ceea ce privește sustenabilitatea datoriei.

25 Comisia a estimat că Luxemburgul va avea nevoie de un sold primar structural stabil pentru a se asigura că datoria publică este menținută la niveluri prudente pe termen mediu. Această estimare s-a bazat pe previziunile Comisiei din toamna anului 2022. Punctul de plecare pentru această estimare a fost deficitul public și datoria publică preconizate pentru 2024, care se bazau pe ipoteza retragerii în 2024 a măsurilor de sprijin în domeniul energiei.

26 Cheltuielile primare nete sunt definite ca și cheltuieli finanțate la nivel național, din care sunt excluse măsurile discreționare privind veniturile și cheltuielile cu dobânzile, precum și cheltuielile ciclice cu șomajul.

estimărilor Comisiei, acest lucru ar duce la o rată a creșterii cheltuielilor primare nete mai mică decât rata maximă de creștere recomandată pentru 2024. Cu toate acestea, potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea în 2023 a cheltuielilor curente primare nete finanțate la nivel național nu este conformă cu recomandarea Consiliului. Dacă această creștere va fi confirmată, va fi oportună o creștere mai mică a cheltuielilor primare nete în 2024.

(25) Dacă se mențin politicile actuale, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național vor crește la 2,9 % în 2024, cifră mai mică decât rata de creștere recomandată.

(26) În conformitate cu programul, se estimează că rata investițiilor publice va rămâne stabilă la 4,5 % din PIB în 2023 și în 2024. Programul se referă la reforme și investiții care se preconizează că vor contribui la creșterea durabilă și favorabilă incluziunii. Acestea includ investiții menite să promoveze tranziția energetică și cea digitală, care fac și ele parte din planul de redresare și reziliență.

(27) Programul de stabilitate prezintă o traiectorie bugetară pe termen mediu până în 2027. Conform programului, se estimează că deficitul public va scădea treptat la 1,0 % din PIB în 2025 și la 0,8 % până în 2026, înainte să crească ușor la 0,9 % în 2027. Prin urmare, se preconizează că soldul bugetului public va rămână sub 3 % din PIB pe durata programului. Conform programului, se preconizează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va crește de la 27,5 % din PIB la sfârșitul anului 2024 la 29,0 % din PIB până la sfârșitul anului 2027.

(28) Impactul tendințelor demografice asupra cheltuielilor publice va deveni mai acut în deceniile următoare, întrucât se preconizează că numărul de pensionari pentru fiecare lucrător va crește constant ca urmare a îmbătrânirii populației și a încetinirii fluxurilor nete de migranți. În scenariul menținerii politicilor actuale, Luxemburgul se va confrunta cu una dintre cele mai mari creșteri ale cheltuielilor cu pensiile exprimată ca pondere din PIB, conform previziunilor, aceasta urmând să se dubleze, până la aproximativ 18 % din PIB până în 2070, adică cea mai mare din UE. Acest lucru va antrena o creștere semnificativă a datoriei publice, care va pune în pericol sustenabilitatea finanțelor publice. Planul de redresare și reziliență nu abordează sustenabilitatea pe termen lung a sistemului de pensii. Mai exact, planul nu abordează efectele negative ale regimurilor de pensionare anticipată și nici stimulentele financiare pentru ieșirea timpurie de pe piața forței de muncă, care contribuie la rata scăzută de ocupare în rândul lucrătorilor vârstnici. Mărirea vârstei efective de pensionare ar avea un impact macroeconomic benefic și ar putea reduce nivelul cheltuielilor cu pensiile întrucât faptul că ar exista un procent mai mare de lucrători vârstnici activi pe piața muncii ar sprijini creșterea economică. Combaterea planificării fiscale agresive în UE este esențială pentru: (i) a împiedica denaturarea concurenței între întreprinderi; (ii) a asigura un tratament echitabil al contribuabililor și iii) a proteja finanțele publice. Luxemburgul este o economie mică, deschisă, cu un sector financiar integrat de mari dimensiuni, ceea ce explică în mare parte existența unor fluxuri financiare importante. Aceste fluxuri financiare reflectă însă și prezența masivă în țară a numeroase societăți comerciale cu capital străin, care sunt implicate în activități de trezorerie intragrup. Un motiv deosebit de îngrijorare este absența impozitelor reținute la sursă sau a unor măsuri echivalente privind plățile de dobânzi și de redevențe către jurisdicții cu impozitare redusă sau cu cote de impozitare zero din

afara țărilor incluse pe lista UE a jurisdicțiilor necooperante[27]. Plățile în străinătate de dobânzi și redevențe de la societăți comerciale cu sediul în Luxemburg către jurisdicții din țări terțe ar putea fi supuse unei impozitări reduse sau scutite de la plata impozitelor dacă aceste plăți nu sunt impozitate sau sunt impozitate la un nivel scăzut în jurisdicția destinatară. Luxemburgul a luat unele măsuri pentru a combate planificarea fiscală agresivă. Cu toate acestea, până în prezent, aceste măsuri au fost insuficiente pentru a remedia aceste trăsături ale regimului fiscal care pot fi utilizate de companiile multinaționale pentru a practica o planificare fiscală agresivă.

(29) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) și cu criteriul 2.2 din anexa V la Regulamentul (UE) 2021/241, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Implementarea planului de redresare și reziliență al Luxemburgului este în curs. Luxemburgul a depus prima cerere de plată la data de 28 decembrie 2022, care se referă la 26 de jaloane și ținte din decizia de punere în aplicare a Consiliului, și care presupune o plată în valoare 20 de milioane EUR în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență Comisia a publicat evaluarea sa preliminară pozitivă a planului la 28 aprilie 2023. Cererea de plată este acum analizată în cadrul discuțiilor din Consiliu. Jaloanele și țintele în cauză includ intrarea în vigoare a reformei „Pactul pentru locuințe 2.0”, care vizează asigurarea unei oferte mai mari de locuințe de închiriat la prețuri accesibile, puse la dispoziție de municipalități, investiții în vederea digitalizării sectorului public și a dezvoltării unor comunicații ultrasigure, perfecționarea forței de muncă prin lansarea programului „FutureSkills” (Competențele viitorului), precum și o reformă referitoare la achiziționarea de vehicule curate. Luxemburgul a prezentat un plan modificat la data de 11 noiembrie 2022, care a fost aprobat de Consiliu la 17 ianuarie 2023. Luxemburgul este așteptat să transmită un capitol dedicat planului REPowerEU și a hotărât deja să transfere 128,5 milioane EUR din rezerva de ajustare la Brexit către MRR pentru a finanța implementarea acestui capitol. Includerea rapidă a noului capitol privind REPowerEU în planul de redresare și reziliență va permite finanțarea unor reforme și investiții suplimentare care să sprijine obiectivele strategice ale Luxemburgului în domeniile energiei și tranziției verzi. Implicarea sistematică și eficace a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul respectiv, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei politice globale.

(30) Comisia a aprobat în 2022 toate documentele de programare ale politicii de coeziune ale Luxemburgului. Punerea în aplicare rapidă a programelor politicii de coeziune în complementaritate și în sinergie cu planul de redresare și reziliență, inclusiv cu capitolul privind REPowerEU, este esențială pentru realizarea tranziției verzi și a celei digitale, pentru sporirea rezilienței economice și sociale, precum și pentru a obține o dezvoltare teritorială echilibrată în Luxemburg.

(31) Pe lângă provocările economice și sociale abordate în planul de redresare și reziliență, Luxemburgul se confruntă și cu alte provocări, în special sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice, legate în principal de sistemul de pensii, lacunele legislative care ar putea fi utilizate de companiile multinaționale care practică planificarea fiscală agresivă, vulnerabilitățile legate de prețurile ridicate ale locuințelor și îndatorarea

[27] Concluziile Consiliului din 24 februarie 2022 privind lista UE revizuită a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale, JO C 103/01, 3.2.2022, p. 1.

gospodăriilor, punctele slabe ale sistemului de învățământ care amplifică inegalitățile și aspectele legate de politica de energie și de tranziția verde, inclusiv obstacolele potențiale în calea tranziției de la combustibilii fosili și problemele legate de rețeaua de transport.

(32) Competențele de bază și performanțele școlare generale ale elevilor depind într-o măsură importantă de mediul socioeconomic și lingvistic din care provin. În Luxemburg, nivelurile medii ale cunoștințelor și competențelor-cheie, măsurate la vârsta de 15 ani de către Programul OCDE pentru evaluarea internațională a studenților (PISA), sunt semnificativ sub media UE. Decalajul dintre elevii aflați într-o situație favorizată și cei în situații defavorizate este mai mare în Luxemburg decât în orice altă țară din UE. Sistemul de învățământ nu le oferă tuturor elevilor competențele de bază necesare pentru a răspunde nevoilor de pe piața forței de muncă a țării. Limba vorbită în sistemul de învățământ național la nivelul școlilor primare este luxemburgheza, în timp ce elevii învață să scrie și să citească în germană. Toate materiile (mai puțin franceza) sunt predate în germană. Aceasta reprezintă o cerere foarte mare de competențe lingvistice într-o țară în care doar o treime dintre elevi vorbesc luxemburgheza ca limbă maternă. Procentul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au părăsit sistemul de educație și formare fără să fi terminat liceul a crescut de la 6,3 % în 2018 la 8,2 % în 2022. În luna septembrie 2022, Luxemburgul a lansat un proiect-pilot în patru școli primare în cadrul căruia elevii încep să învețe mai întâi în franceză și apoi în germană. Dacă ar fi extinsă în mai multe școli, această abordare ar putea contribui la îmbunătățirea rezultatelor școlare are elevilor a căror limbă maternă nu este franceza. Luxemburgul și-a mărit și oferta de școli publice internaționale: din anul școlar 2022/2023, 4 % din elevii din ciclul preprimar și primar frecventează astfel de școli, în care pot alege între engleză, franceză sau germană ca limbă de predare. Dacă această opțiune a predării într-o limbă principală ar fi extinsă pentru a include o parte mai mare din populația de vârstă școlară, acest lucru ar putea îmbunătăți substanțial șansele elevilor de a avea rezultate școlare mai bune.

(33) Sistemul energetic al Luxemburgului se caracterizează printr-o dependență ridicată de importuri și de combustibilii fosili. Țara este un mare importator net de energie, depinzând aproape în totalitate de importurile de energie primară, cu o rată de dependență de 92 % în 2021. Petrolul reprezenta 69 % din mixul energetic al Luxemburgului, iar gazele naturale, 18 %, în timp ce 12 % proveneau din surse regenerabile de energie, reprezentând o capacitate de 572 MW în 2022. Luxemburgul nu importă petrol din Rusia, iar în privința țițeiului, dependența de Rusia este limitată, aproape 100 % din volumul de gaze consumat de Luxemburg fiind importat prin gazoducte din Belgia și Germania, provenind din Norvegia și Țările de Jos. Consumul de gaze naturale al Luxemburgului a scăzut cu 26 % în perioada august 2022-martie 2023, comparativ cu consumul mediu de gaze din aceeași perioadă din cei 5 ani anteriori, depășind astfel ținta de reducere cu 15 % a consumului. Luxemburgul ar putea depune în continuare eforturi pentru a reduce temporar cererea de gaze până la 31 martie 2024[28].

(34) Cu toate că Luxemburgul este foarte bine interconectat la rețelele de energie electrică și gaze, vor fi necesare investiții suplimentare având în vedere cererea crescândă de producție de energie din surse regenerabile. Luxemburgul trebuie să abordeze problema ofertei insuficiente de locuințe, îndeplinindu-și în același timp obiectivele în

[28] Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului și Regulamentul (UE) 2023/706 al Consiliului

materie de energie și climă. De asemenea, este necesar să renoveze parcul imobiliar existent. Cu 20,8 % din potențialul total de economisire a energiei (în termeni de GWh), sectorul clădirilor rezidențiale și al renovărilor reprezintă a doua sursă de economii de energie cumulative potențiale până în 2030. Aproximativ 89 % din parcul de clădiri rezidențiale utilizează sisteme de încălzire bazate pe combustibili fosili (păcură și gaze naturale). Municipalitățile vor avea un rol esențial în acest sens. Congestionarea traficului rutier afectează economia și durabilitatea mediului, în timp ce transporturile sunt responsabile de o parte semnificativă din consumului de petrol și de 59 % din totalul emisiilor de gaze cu efect de seră, comparativ cu media UE care se situa la 24 % în 2019. Luxemburgul a adoptat o serie de măsuri relevante pentru a îmbunătăți transportul durabil, însă noi măsuri mai specifice ar putea contribui substanțial la reducerea dependenței de petrol și a emisiilor de gaze cu efect de seră. Acest lucru se reflectă în PNEC al Luxemburgului, care stabilește obiectivul ca, până în 2030, 40 % din parcul său de autovehicule să fie reprezentat de vehicule electrice și reîncărcabile. Luxemburgul și-a stabilit ca obiectiv să devină neutru din punct de vedere climatic până în 2050. Luxemburgul a înregistrat progrese considerabile în ultimii ani în ceea ce privește energia din surse regenerabile, dar rămâne unul dintre statele membre în care ponderea energiei din surse regenerabile în mixul energetic este cea mai mică. Vor fi necesare creșteri suplimentare ale nivelului său de ambiție în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterea ponderii energiei din surse regenerabile și a eficienței energetice pentru ca Luxemburgul să își atingă obiectivele energetice pentru 2030 – 25 % din energia produsă să fie din surse regenerabile, iar consumul de energie finală să fie redus cu 40 % până la 44 % comparativ cu 2007.

(35) Deficitul de forță de muncă și de personal calificat în sectoarele și în meseriile esențiale pentru tranziția verde, inclusiv în ceea ce privește producerea, implementarea și întreținerea tehnologiilor cu zero emisii nete, creează blocaje în procesul de tranziție către o economie neutră din punct de vedere climatic. Crearea unor sisteme de educație și formare de înaltă calitate, care să răspundă nevoilor în schimbare ale pieței forței de muncă, și adoptarea unor măsuri țintite de perfecționare și reconversie profesională sunt esențiale pentru a reduce lipsa de personal calificat și pentru a promova incluziunea pe piața forței de muncă și realocarea forței de muncă. Pentru a debloca oferta neexploatată de forță de muncă, aceste măsuri trebuie să fie accesibile, în special pentru persoanele fizice și în sectoarele cele mai afectate de tranziția verde. Luxemburgul și-a intensificat eforturile de perfecționare și reconversie profesională a lucrătorilor din sectoarele aflate în declin și în curs de transformare. Cu toate acestea, deficitul de forță de muncă persistă în unele profesii, inclusiv în rândul directorilor de politică și planificare. Acesta este un posibil obstacol în calea tranziției verzi și a punerii în aplicare a planului REPowerEU.

(36) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2023 prin prisma evaluării Comisiei, iar avizul[29] său se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

(37) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, Consiliul a recomandat ca statele membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru (i) a menține sustenabilitatea datoriei și a se abține de la a sprijini într-o manieră generalizată cererea globală în 2023, a

[29] În temeiul articolului 5 alineatul (2) și al articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

direcționa mai bine măsurile fiscal-bugetare adoptate pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie și a reflecta asupra unor modalități adecvate prin care să elimine treptat sprijinul pe măsură ce presiunile asupra prețurilor la energie se diminuează; (ii) a susține investițiile publice ridicate și a promova investițiile private în vederea sprijinirii tranziției verzi și a celei digitale; (iii) a sprijini evoluțiile salariale care atenuează pierderea puterii de cumpărare, limitând în același timp efectele secundare asupra inflației, a îmbunătăți în continuare politicile active în domeniul pieței forței de muncă și a aborda deficitul de personal calificat; (iv) a îmbunătăți mediul de afaceri și a se asigura că sprijinul în domeniul energiei acordat întreprinderilor este eficient din punctul de vedere al costurilor, are un caracter temporar, este direcționat către întreprinderile viabile și menține stimulentele pentru tranziția verde și (v) a menține stabilitatea macrofinanciară și a monitoriza riscurile, continuând, în același timp, lucrările privind finalizarea uniunii bancare. Pentru Luxemburg, recomandările 1, 2 și 4 contribuie la punerea în aplicare a primei, a celei de a doua, a celei de a treia, a celei de a patra și a celei de a cincea recomandări pentru zona euro,

RECOMANDĂ ca, în 2023 și 2024, Luxemburgul să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să elimine treptat, până la sfârșitul anului 2023, măsurile existente de sprijin în domeniul energiei și să utilizeze economiile astfel rezultate pentru a reduce deficitul public. În cazul în care noi creșteri ale prețurilor la energie ar face necesară adoptarea de măsuri de sprijin, să se asigure că astfel de măsuri sunt direcționate pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile vulnerabile, sunt fezabile din punct de vedere bugetar și încurajează în continuare realizarea de economii de energie.

   Să asigure o politică bugetară prudentă, în special prin limitarea în 2024 a creșterii nominale a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național la maximum 4,8 %.

   Să mențină investițiile publice finanțate la nivel național și să asigure absorbția eficace a granturilor MRR și a altor fonduri ale UE, în special pentru a promova tranziția verde și cea digitală.

   În perioada de după 2024, să continue să urmărească o strategie bugetară pe termen mediu de consolidare treptată și durabilă a finanțelor publice, combinată cu investiții și reforme care să conducă la o creștere durabilă mai accentuată, pentru a obține o poziție bugetară prudentă pe termen mediu.

   Să reducă riscurile legate de piața locuințelor, în special prin reducerea deductibilității dobânzilor ipotecare și prin luarea de măsuri pentru a spori oferta de terenuri construibile. Să abordeze problema sustenabilității pe termen lung a sistemului de pensii, în special prin limitarea opțiunii pensionării anticipate și prin mărirea ratei de ocupare în rândul lucrătorilor în vârstă. Să ia măsuri suplimentare pentru a combate în mod eficace planificarea fiscală agresivă, în special prin asigurarea unei impozitări suficiente a plăților în străinătate de dobânzi și redevențe către jurisdicții cu un nivel zero sau cu un nivel scăzut de impozitare.

2. Să continue să implementeze cu hotărâre planul său revizuit de redresare și reziliență și să finalizeze rapid capitolul dedicat planului REPowerEU, pentru a putea începe rapid punerea sa în aplicare. Să pună în aplicare rapid programele politicii de coeziune, în strânsă complementaritate și sinergie cu planul de redresare și reziliență.

3. Să îmbunătățească performanța sistemului de învățământ școlar și să promoveze egalitatea de șanse pentru toți elevii, în special prin adaptarea predării la nevoile elevilor defavorizați și ale celor care provin din medii lingvistice variate.

4. Să reducă dependența de combustibilii fosili prin accelerarea implementării energiei din surse regenerabile de energie, a capacității de transport al energiei electrice, prin facilitarea procedurilor de autorizare și prin realizarea de investiții în eficiența energetică atât în sectorul rezidențial, cât și în cel nerezidențial. Să sprijine municipalitățile în ceea ce privește elaborarea unor planuri locale detaliate privind implementarea energiei din surse regenerabile, inclusiv a energiei eoliene și a energiei fotovoltaice, precum și pentru sistemele de termoficare și răcire centralizate. Să promoveze în continuare electrificarea transporturilor și să realizeze investiții în rețelele și infrastructura de transport public. Să accelereze eforturile de politică ce vizează furnizarea și dobândirea de competențe necesare pentru tranziția verde.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele